

จิฬิสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

**ผู้พิพากษาศาลหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ
กลุ่มสาขาวิชีพ ผู้นำชุมชน เด็กหรือเยาวชน และผู้ปกครอง**

เรื่อง ผลของการแก้ไขปัญหา การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยหลักกระบวนการยุติธรรมเชิง
สามัญ津ที่ : กรณีศึกษาศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่

ของ ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. อายุ ..... ปี การศึกษา .....
3. ตำแหน่ง (ระดับ) ของผู้ให้สัมภาษณ์ .....
4. หน่วยงาน / สังกัด .....

**ส่วนที่ 2 แนวคิด หลักการพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมแบบกระแสหลัก(แก้แค้นทดแทน)
และการบวนการยุติธรรมเชิงสามัญ津ที่**

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการทัศน์หลักของความยุติธรรมซึ่งมีอยู่ 2 กระบวนการ
ทัศน์คือ

1.1 กระบวนการทัศน์แบบแก้แค้นทดแทน ซึ่งถูกนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
ของไทยมาเป็นเวลาช้านาน โดยมีดีลลักษณะพื้นฐานภายใต้ความคิดที่ว่า

- 1.1.1 เมื่อมีการกระทำผิดอาญาเกิดขึ้นถือว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายของรัฐ
ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดอำนาจของรัฐ โดยตรง
- 1.1.2 รัฐโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นผู้นำผู้กระทำการดำเนินคดีมา
พิจารณาว่า กระทำการใดเป็นการกระทำผิดกฎหมายเรื่องใด การลงโทษอย่างไร
- 1.1.3 เป้าหมายของการลงโทษคือการแก้แค้น ทดแทน ข่มขู่ เพื่อสร้างความ
เกรงกลัว เข็มหัวใจ และปิดโอกาสไม่ให้มากระทำการอีก

คำถาม 1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับแนวทางของกระบวนการยุติธรรมแบบนี้ ซึ่งนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมของไทยมาเป็นเวลาหวานานแล้ว (ดีหรือไม่ดีอย่างไร)

2. ท่านคิดว่า วิธีการนี้สามารถช่วยแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการแก้ไขพื้นฟู และป้องกันไม่ให้มีการกระทำผิดซ้ำอีกได้หรือไม่ โดยเฉพาะการนำมายังกระบวนการแก้ไขการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

3. ท่านคิดว่า แนวทางของกระบวนการยุติธรรมแบบแก้เกี้นทดแทน(กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก) ที่ได้นำมาใช้เป็นวิธีการดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

3.1 วิธีการเดิม คือการนำเด็กมาดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนคือ ส่งผู้กระทำผิดให้พนักงานสอบสวน ส่งต่อพนักงานอัยการสั่งฟ้อง ส่งศาลเพื่อพิจารณาพิพากษา ศาลส่งฟิกและอบรมในสถานพินิจหรือศูนย์ฟิกฯ ยังสมควรใช้ต่อหรือไม่

3.2 จากประสบการณ์ของท่านที่ผ่านมาเด็กและเยาวชนกระทำผิดและถูกศาลกำหนดวิธีการแก้ไข บำบัด พื้นฟู ตามระดับความรุนแรงของคดีนั้น สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพฤติกรรมพื้นฐานของเด็กและเยาวชนได้มากน้อยแค่ไหน

3.3 ท่านคิดว่าเด็กเหล่านี้เห็นคุณค่าของการศึกษาและการฝึกอาชีพในสูนย์ฝึกอบรม (สถานพินิจเดิม) หรือไม่ เพราะเหตุใด

1.2 กระบวนการทัศน์แบบความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรมของประเทศต่างๆ ในระยะหลัง รวมทั้งในศาลเยาวชนและครอบครัวของไทยด้วย ซึ่งมีหลักการพื้นฐานและมุ่งมองต่ออาชญากรรมว่า

1.2.1 การกระทำผิดอาญาเป็นการกระทำผิดต่อบุคคล ไม่ใช่วัสดุ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างบุคคล

1.2.2 ຜ່າໄດ້ຮັບຄວາມເສີຍຫາຍືງເປັນບຸກຄົດທີ່ຄູກກະທຳ ສັງຄນ ຜູນໜາ ໄນໃຊ້ຮັຈ

1.2.3 ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย จึงควรเข้ามามีส่วนในการพูดคุย เจรจา ทำข้อตกลงกัน โดยมิไว้หมายให้

1. ผู้กระทำผิดแสดงความรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้เสียหาย(ผู้ถูกกระทำ) หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบ โดยการชดใช้ให้ตามพันธสัญญาที่ทำต่อกัน มากกว่าจะนำตัวมาลงโทษอย่างเฉียบขาด

2. ผู้เสียหาย/ผู้ถูกกระทำ/ชุมชน ได้รับการชดใช้/บรรเทาความเสียหายตาม
ความต้องการ

3. ชุมชน/สังคม มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำนำ

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า ต่อแนวคิดและหลักการของกระบวนการยุติธรรมเชิง
สมานฉันท์ ที่หลายประเทศนำมาใช้แทนกระบวนการยุติธรรมแบบแก้แค้นทดแทน(เห็นด้วย
หรือไม่ อย่างไร มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไร)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่กระบวนการยุติธรรมไทยจะนำแนวคิดและหลักการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ เพราะเหตุใด

3. ท่านคิดว่า วิธีการนี้จะช่วยแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมและทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการแก้ไข พื้นฟู และแก้ไขผู้กระทำผิดไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีกได้หรือไม่ โดยเฉพาะการนำมารั่นใช้กับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก

ส่วนที่ 3. แนวทางการแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยมุ่งเน้นถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้เสียหาย ชุมชน และผู้ต้องหา ตามกระบวนการทัศน์ใหม่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

จากการที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ได้นำวิธีการแก้ไข นำบัด พื้นฟู การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงส่วนบันทึกประรับใช้ เพื่อเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยมีแนวทางการดำเนินคือ

3.1 กระบวนการแก้ไข นำบัคพื้นปูใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและมีคดีมาสู่ศาล ถ้าผู้ถูกฟ้องรับสารภาพแล้ว ให้ผู้พิพากษามีคำสั่งเลื่อนการอ่านคำพิพากษาออกไปก่อน และ มีคำสั่งให้ผู้พิพากษาร่วมกับทนายความทำการจำแนก สืบค้นหาสาเหตุการกระทำผิด ความรุนแรงของพฤติกรรม ในการกระทำผิด และเสนอแนวทางแก้ไขเด็กและเยาวชนให้ตรงกับสาเหตุและพฤติกรรม ต่อผู้พิพากษา เพื่อให้มีคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขต่อไป

คำถ้า

3.1.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่เกี่ยวกับวิธีการนี้ เพราะเหตุใด

3.1.2 ท่านคิดว่าวิธีการดังกล่าวสามารถแก้ไขสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้หรือไม่ อย่างไร

3.2 กรณีที่เด็กหรือเยาวชนมีพฤติกรรมไม่รุนแรง และสาเหตุของการกระทำผิดไม่ได้เกิดจากครอบครัว ให้ผู้พิพากษาร่วมกับทนายความเสนอให้ศาล มีคำสั่งคุมประพฤติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนั้น โดยให้พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือเครือข่ายชุมชนเป็นผู้สอดส่องดูแล โดยอาจกำหนดเงื่อนไขให้ห้ามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ก็ได้

ท่านคิดว่า วิธีการนี้มีความเหมาะสมสมหรือไม่ และสามารถช่วยแก้ไข เป็นไปได้ หรือไม่ เพราะเหตุใด

3.3 การให้ผู้พิพากษาร่วมทบทวนเป็นผู้ติดตามรับรายงานจากผู้ปกครองเป็นระยะๆ เพื่อทราบความคืบหน้าในการเปลี่ยนแปลงของเด็กหรือเยาวชน และรายงานให้ผู้พิพากษาทราบเป็นระยะๆ และถ้าเด็กหรือเยาวชนมีความประพฤติที่ดี ผู้พิพากษาก็อาจมีคำพิพากษาให้ปล่อยตัวเด็กและเยาวชนนั้นได้

ท่านคิดว่า วิธีการนี้จะสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ จะสามารถช่วยให้เด็กกลับมาเป็นคนดีได้ผลกว่าการนำเด็กไปฝึกอบรมในสถานพินิจหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.4 กรณีที่เด็กและเยาวชนยังไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นได้ เมื่อคุณประพฤติมาระยะหนึ่งแล้ว หรือกรณีที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีพฤติกรรมค่อนข้างรุนแรง ให้ส่งตัวเด็กและเยาวชนนั้นเข้าร่วมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานที่ศาลจัดขึ้น ตามสาเหตุการกระทำผิด เช่น

ถ้าสาเหตุมาจากการกระทำการจากครอบครัว ให้เข้าโครงการครอบครัวสัมพันธ์ พบ นักจิตวิทยา ฝึกอาชีพ หรือจัดหางานให้ทำ เป็นต้น

ถ้าเด็กกระทำการเบื่องมาจากตัวเด็กเองและสิ่งแวดล้อม ให้เข้าโครงการเยาวชนสัมพันธ์ โครงการค่ายธรรมะ หรือบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ เพื่อให้เด็กมีวินัยรู้จักคิดมากขึ้น

คำถาม

ท่านเห็นว่า วิธีการนี้จะสามารถช่วยแก้ไขปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้น ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ในทางปฏิบัติจริง จะสามารถทำได้หรือไม่ และท่านคิดว่า ศาลเยาวชนและครอบครัว ควรมีการดำเนินโครงการร่วมกับองค์กรเอกชนสาธารณะกุศล หรือภาคธุรกิจเอกชนอย่างไรบ้าง เพื่อให้สามารถดำเนินการ โครงการ ได้อย่างต่อเนื่อง

3.5 การประชุมกลุ่มเยี่ยวยา ซึ่งประกอบด้วยตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ผู้เสียหาย พ่อแม่หรือผู้ปกครองของผู้เสียหาย เครือข่ายชุมชน ครู นายจ้าง โดยมีผู้พิพากษาร่วมเป็นผู้ดำเนินการประชุมและสรุปแผนการเยี่ยวยาผู้เสียหายและแก้ไขผู้กระทำผิด เช่นการชดใช้ค่าเสียหาย การกล่าวการสำนึกผิดของผู้กระทำผิด เป็นต้น เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่นำมาใช้ในการในการแก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และมีพฤติกรรมที่ไม่รุนแรง ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน

ท่านเห็นด้วยกับวิธีการดังกล่าวหรือไม่ และสามารถแก้ไข ฟื้นฟู ผู้กระทำผิดได้เพียงใด
พระเหตุใด

3.6 ท่านคิดว่าสำหรับ กรณีของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดร้ายแรง/ กระทำผิดช้า การทำวิธีการบำบัด แก่ใน พื้นที่ โดยใช้วิธีการเลื่อนการอ่านคำพิพากษา แล้วตั้งกรรมการสหวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 医แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้อำนวยการสถานพินิจเด็กและเยาวชน ผู้พิพากษาร่วมกัน และผู้อำนวยการสำนักงานศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มากำหนดแผนโปรแกรมบำบัดให้ผู้กระทำผิดปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ท่านคิดว่าควรเปิดโอกาสให้หนรือไม่ เพรระเหตุใด และมีปัญหาอุปสรรคใดในการทำ

3.7 ท่านคิดว่าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ มีกลุ่มเครือข่ายชุมชนและกลุ่มสาขาวิชาชีพ ที่พร้อมจะทำงานในกระบวนการยุติธรรมเชิงสماโนลัพท์นี้ มากน้อยเพียงใด

3.8 ศาลและกลุ่มเครือข่ายชุมชนและกลุ่มสาขาวิชาชีพ ตามแนวทางกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์ มีส่วนช่วยเหลือเด็กในด้านต่างๆ เช่น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ การจัดสวัสดิการ หรือการดำเนินการเตรียมปล่อยตัวเด็กและเยาวชนอย่างไรหรือไม่

ส่วนที่ 4 ผลการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวทางกระบวนการยุติธรรมเชิง
สมานฉันท์

การที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ได้มีการนำแนวคิดตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2549 แล้วนั้น ส่งผลในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้เพียงใด

4.1 การสร้างทางเลือกให้ศัลป์โอกาสใช้วิธีการบันดัด แก้ไข พื้นที่ ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ได้ตรงกับสาเหตุ ไม่มากกว่าระบบการพิจารณาพิพากย่าส่งผู้กระทำผิดเข้าฟ้องคourt ในคุณย์ฟิกและอบรมฯ (สถานพินิจคดี) มากขึ้น ได้เพียงใด อย่างไรบ้าง

4.2 สามารถทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดอาญาได้รับการแก้ไขที่ถูกต้องและทำให้

4.2.1 ผู้กระทำผิดสามารถกลับตัวเป็นคนดี ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ได้มากกว่าการใช้ระบบเดิมหรือไม่ เพียงใด

4.2.2 ท่านคิดว่า สามารถสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนมีความคิด ความรับผิดชอบต่อตนเอง พ่อแม่ สังคมได้มากขึ้น หรือไม่เพียงใด เพราะเหตุใด

4.3 ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีโอกาสเข้าใจในลูกหลานที่เคยหลงผิด นำมาซึ่งความเข้าใจ ในลูกหลานที่เคยหลงผิด นำมาซึ่งความเข้าใจ ความอบอุ่นของคนในครอบครัวให้เกิดขึ้นได้ เพียงได้ (ตามสภาพพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ชุมชน)

4.4 ทำให้คนในชุมชนมีโอกาสได้เข้าร่วมในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนร่วมกันในลักษณะที่เป็นเครือข่ายทำงานร่วมกับศาลาเยาวชนและครอบครัว อย่างไร หรือไม่เพียงได้

4.5 สามารถลดคดเคี้ยวสู่ศาลา ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีลง ได้มากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนมีการนำระบบหนึ่งมาใช้

A faint watermark is visible across the page. It features the circular Chiang Mai University logo at the top, followed by the university's name in both English and Thai script. Below this, a large, semi-transparent watermark contains the text 'Copyright © by Chiang Mai University' and 'All rights reserved'.

ส่วนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสภานั้นที่ จำกัด ประสบการณ์การทำงานของท่าน ท่านคิดว่า วิธีการในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรม เชิงสภานั้นที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญๆ อะไรบ้าง และท่านเห็นควรให้มีการปรับปรุงอย่างไรบ้าง

5.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศาล

- ด้านความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของผู้พิพากษาและผู้พิพากย์สมทบ

- ดำเนินการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน NGO และองค์กรศาสนา万物

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับผู้เสียหาย

- ด้านความร่วมมือในการให้ข้อมูล

- ด้านการร่วมเจรจาทำความตกลง

5.3 ปัญหาเกี่ยวกับชุมชนและครอบครัว

- การสร้างเครือข่ายชุมชน

- ความตระหนักหรือจิตสำนึกของคนในชุมชนที่จะเข้ามาให้ความร่วมมือในโครงการ
ต่าง ๆ

- ความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

- ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสmania ณ ท้องศาลา
เยาวชนและครอบครัว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางโศภิค อินทสโโร รหัสประจำตัว 4884193

วันเดือนปีเกิด

6 ตุลาคม 2504

ประวัติการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีคริสเตียน จังหวัดน่าน^{ปัจจุบัน}
นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2527

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2529-2544	พนักงาน
พ.ศ. 2535-2538	กรรมการสุขาภิบาลป้าชาง อำเภอป้าชาง จังหวัดลำพูน
พ.ศ. 2535	อนุกรรมการองค์กรกลางการเลือกตั้งจังหวัดลำพูน
พ.ศ. 2541-2544	กรรมการสภานาຍความภาค 5
พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน	ผู้พิพากษาระบบทราบจังหวัดลำพูน แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว รุ่นที่ 1-2
พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน	ผู้ประเมินประเมินไกด์เกลี่ยข้อพิพาท ประจำศาลจังหวัดลำพูน ประจำศาลจังหวัดลำพูนแผนกเยาวชนและครอบครัว ประจำศาลแขวงเชียงใหม่

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. 2546

พ.ศ. 2548

เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)

จัตุรรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)